

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-582023-II/08/PS

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa,

24/06/2007

Pan
Andrzej Czuma
Minister Sprawiedliwości –
Prokurator Generalny.

Kielce Ławry Janie Ministrze

W moim stałym zainteresowaniu pozostaje kwestia związana z informatyzacją sal sądowych, dzięki czemu możliwe będzie, między innymi, wizyjne i foniczne rejestrowanie przebiegu rozpraw.

Problem powyższy poruszałem w wystąpieniach do Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego z 24 kwietnia 2008 r. i 4 września 2008 r.

W odpowiedzi, Minister Sprawiedliwości poinformował mnie, iż w latach 2006 - 2007 Ministerstwo Sprawiedliwości zrealizowało projekt wyposażenia wszystkich sądów okręgowych w urządzenia do wizyjnej i fonicznej rejestracji przebiegu rozpraw oraz przekazywania obrazu i dźwięku (wideokonferencje), umożliwiając tym samym przesłuchanie na odległość na przykład świadka, biegłego oraz prezentację dowodów.

Ponadto, Minister przedstawił mi zamierzenia resortu, co do zwiększenia wykorzystania technologii wideokonferencyjnych i wskazał, iż przyjęto wstępną koncepcję, przewidującą wyposażenie wszystkich sal rozpraw w urządzenia umożliwiające rejestrację dźwięku z wykorzystaniem komputerów zainstalowanych już wcześniej na wszystkich salach rozpraw dla celów protokołowania.

W ocenie Ministra Sprawiedliwości wdrożenie takiego systemu we wszystkich salach rozpraw w sądach powszechnych (około 4200) byłoby możliwe do zrealizowania w okresie trzyletnim i skutkowałoby znaczne obciążenie dla budżetu państwa. Podkreślił także, iż elektroniczny zapis przebiegu rozpraw (posiedzeń) może doprowadzić do przedłużenia czasu rozpoznawania spraw poprzez przeciążenie i spowolnienie pracy sekretariatów wydziałów, w szczególności w sądach rejonowych.

W konkluzji swego stanowiska Minister stwierdził, że wobec całkowitego braku doświadczeń, wynikających z zastosowania takiego rozwiązania w polskiej praktyce sądowej, nie jest celowe wdrażanie kosztownego systemu organizacyjno -

technologicznego poprzez działania odgórne, tym bardziej, że brak jest wyraźnie artykułowanych przez środowiska prawnicze potrzeb stosowania rejestracji audio przebiegu rozpraw

W związku z przytoczonym stanowiskiem Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego zwróciłem się w przedmiotowej sprawie do prezesów: Naczelnej Rady Adwokackiej i Krajowej Rady Radców Prawnych, prosząc jednocześnie o zajęcie przez te korporacje prawnicze stanowiska w kwestii elektronicznej rejestracji dźwięku przebiegu rozpraw sądowych.

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że zarówno adwokaci jak i radcowie prawni popierają koncepcję elektronicznego nagrywania przebiegu rozpraw.

W szczególności, Naczelna Rada Adwokacka w dniu 22 listopada 2008 r. podjęła w tej sprawie uchwałę Nr 31/2008. W uchwale tej stwierdzono, iż rejestrowanie przebiegu posiedzeń sądowych przy pomocy elektronicznych urządzeń rejestrujących służyłoby zarówno wymiarowi sprawiedliwości jak i stronom i ich pełnomocnikom, wzmacniając gwarancje procesowe i podnosząc jakość orzekania. W uzasadnieniu uchwały wskazano, iż wprowadzenie nowoczesnego sposobu rejestrowania posiedzeń sądowych, przynajmniej w warstwie dźwiękowej, umożliwi zweryfikowanie prawidłowości protokołu sporządzonego w formie pisemnej. Pozwoli także na skuteczne rozwiązanie problemu sprostowania protokołu - w oparciu o bezdyskusyjne źródło, jakim jest zapis elektroniczny.

Wprowadzenie takiego zapisu zwiększy gwarancje praworządności, pozwalając sądowi na orzekanie w oparciu o materiał zgodny z tym, co w rzeczywistości zdarzyło się w ramach dokonywanych czynności procesowych.

Kolejną korzyścią - także dla sędziów - będzie możliwość wyjaśnienia ewentualnych nieprawidłowości, dotyczących czynności sądu, które są kwestionowane przez strony.

Jednocześnie w uchwale podkreślono, iż elektroniczny zapis przebiegu rozprawy nie powinien jednak zastąpić tradycyjnego protokołu, nadal stanowiącego podstawę do sporządzania orzeczenia.

Przekazując Panu Ministrowi powyższe informacje o reakcjach Naczelnej Rady Adwokackiej i Krajowej Rady Radców Prawnych, zwracam się z uprzejmą prośbą o przeanalizowanie w ich świetle omawianego problemu oraz o poinformowanie mnie o zajęтым stanowisku i ewentualnie podjętych działaniach.

*Łęka Wyrostkiewicz
prez. KRAJOWEJ RADY
RADCÓW PRAWNYCH*